LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projektas
2026-10-30 Nr. TAP-26-1098(2)
TAIS Nr. 26-10281(3)

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VISAGINO LAISVOSIOS EKONOMINĖS ZONOS ĮSTATYMAS

2026 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šiuo įstatymu įsteigiama Visagino laisvoji ekonominė zona (toliau – zona).

2. Zonos įsteigimo tikslas – padidinti Visagino savivaldybės pramoninį ir investicinį patrauklumą ir sudaryti palankesnes sąlygas užsienio investicijoms pritraukti, aukštosioms technologijoms vystyti ir naujoms darbo vietoms kurti.

3. Zona laikoma valstybei svarbiu projektu.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

Šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatyme ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme.

3 straipsnis. Zonos veiklos terminas

Zona steigiama 49 metams.

4 straipsnis. Zonos veiklos rūšys

1. Zonoje plėtojamos prekybos, gamybos, logistikos ir sandėliavimo ir paslaugų teikimo veiklos rūšys, išskyrus Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklos sritis. Zonos veiklos sritys nustatomos zonos statute.

2. Zonos teritorijos dalyje, patenkančioje į branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zoną, draudžiamos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje nurodytos veiklos.

5 straipsnis. Zonos teritorija

1. Zonos teritorija užima 223,6833 ha plotą.

2. Zonos teritorijoje esantys žemės sklypai išnuomojami Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo, Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo ir šio įstatymo nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

6 straipsnis. Zonos teritorijos ribos

1. Zonos teritorijos ribas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Nustatant šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos zonos teritorijos ribas, į zonos teritoriją neįtraukiama 41,6 ha ploto teritorijos, esančios greta Ignalinos atominės elektrinės, dalis, numatyta tvarių branduolinių elektrinių projektams įgyvendinti.

7 straipsnis. Konkurso sąlygos ir kriterijai geriausiam zonos verslo planui bei zonos statutui parengti ir steigėjų grupei parinkti

1. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus įstatymą dėl zonos steigimo, Vyriausybė priima sprendimą skelbti zonos steigimo tarptautinį konkursą geriausiam zonos verslo planui ir zonos statutui parengti bei steigėjų grupei parinkti (toliau – zonos steigimo konkursas). Zonos steigimo konkursą organizuoja Vyriausybės įgaliota institucija. Vyriausybė tvirtina zonos steigimo konkurso komisijos sudėtį, zonos steigimo konkurso komisijos nuostatus ir zonos

steigimo konkurso sąlygų aprašą. Į zonos steigimo konkurso komisijos sudėtį turi būti įtrauktas ne mažiau kaip vienas Visagino savivaldybės tarybos deleguotas atstovas.

2. Zonos steigimo konkurse gali dalyvauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai, kurių atitiktis nacionalinio saugumo interesams įvertinta ir patvirtinta Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Zonos steigimo konkurso laimėtojai nustatomi pagal šiuos kriterijus, kurių taikymo tvarka nustatoma zonos steigimo konkurso sąlygų apraše:

1) zonos ūkinės komercinės ir finansinės veiklos ekonominio pagrindimo realumą;

2) zonos ūkinės komercinės ir finansinės veiklos naudos Visagino, Ignalinos rajono ir Zarasų rajono savivaldybėms ir Lietuvos Respublikai pagrindimą ir priemonių, skatinančių vietinį verslą zonoje, planą;

3) investicijų pritraukimo etapus ir zonoje sukuriamų darbo vietų skaičių ir pagrįstumą;

4) investicijų realumą, šių investicijų dydį, jų dalį zonos infrastruktūrai plėtoti;

5) zonos ūkinės komercinės ir finansinės veiklos ir jos infrastruktūros pritaikymo etapus ir terminus;

6) bendradarbiavimo su Visagino savivaldybės institucijomis ir verslo asocijuotomis struktūromis būdus ir apimtį;

7) zonos statuto atitiktį zonos statutui taikomiems Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo reikalavimams;

8) įmokų iš zonos įmonių rinkimo plano pateikimą ir jo pagrįstumą.

4. Jeigu zonos steigimo konkurso paskelbimo metu zonoje vykdoma ūkinė komercinė veikla, veikia zonos įmonės arba yra sukurta zonos infrastruktūra, konkurso laimėtojai papildomai vertinami pagal šiuos kriterijus:

1) veikiančių zonos įmonių veiklos tęstinumo užtikrinimo planą;

2) sukurtos zonos infrastruktūros naudojimo, priežiūros ir plėtros planą;

3) esamų investicijų apsaugos ir tolesnio panaudojimo priemones;

4) esamų zonos veiklos įsipareigojimų vykdymo tęstinumą.

8 straipsnis. Zonos veikimo pagrindų sutartis

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir zonos valdymo bendrovė, įsteigta zonos steigėjų grupės, laimėjusios zonos steigimo konkursą, sudaro zonos veikimo pagrindų sutartį. Zonos veikimo pagrindų sutartyje turi būti nustatyta:

1) numatomų investicijų dydis, jų dalis zonos infrastruktūrai plėtoti;

2) investicijų į zonos prekybos, gamybos logistikos ir sandėliavimo ir paslaugų sektorius pritraukimo etapai;

3) zonos infrastruktūros pritaikymo planuojamai ūkinei veiklai etapai ir terminai;

4) zonos valdymo bendrovės įsipareigojimų vykdymo vertinimo kriterijai ir tvarka, taip pat informacijos teikimo sutarties šalims tvarka.

2. Nutraukus zonos veikimo pagrindų sutartį, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo zonos veikimo pagrindų sutarties nutraukimo dienos pagal šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytas zonos steigimo konkurso sąlygas ir kriterijus skelbiamas naujas zonos steigimo konkursas. Iki naujos zonos steigėjų grupės parinkimo ir jos įsteigtos zonos valdymo bendrovės veiklos pradžios zonos valdymą organizuoja Vyriausybės įgaliota institucija. Nutraukus zonos veikimo pagrindų sutartį, zonos įmonių veikla tęsiama iki zonos veikimo pagrindų sutarties nutraukimo galiojusiomis sąlygomis.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju parinkus naują zonos steigėjų grupę ir pradėjus veikti jos įsteigtai zonos valdymo bendrovei, zonos įmonių veikla tęsiama tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo iki šio straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimo.

9 straipsnis. Zonos valdymo bendrovės struktūra, jos valdymo organų funkcijos, įgaliojimai ir atsakomybė

1. Zonos valdymo bendrovė veikia pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą ir savo įstatus.

2. Zonos valdymo bendrovė turi turėti visuotinį akcininkų susirinkimą, vienasmenį valdymo organą – bendrovės vadovą ir kolegialų valdymo organą – valdybą.

3. Zonos valdymo bendrove gali būti akcinė arba uždaroji akcinė bendrovė.

4. Zonos valdymo bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas turi teisę teikti pasiūlymus laisvųjų ekonominių zonų valstybinę priežiūrą atliekančiai valstybės institucijai dėl zonos teritorijos ribų ir zonos statuto pakeitimų, jeigu tokie pakeitimai reikalingi siekiant užtikrinti sklandžią zonos veiklą, sudaryti palankesnes investicijų pritraukimo ir zonos veiklos vykdymo sąlygas.

5. Vyriausybė ir Visagino savivaldybės taryba skiria po vieną asmenį į zonos valdymo bendrovės valdybą.

6. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir zonos valdymo bendrovės įstatuose nustatytų funkcijų, zonos valdymo bendrovės valdyba atlieka šias zonos valdymo funkcijas:

1) priima sprendimą išduoti leidimą ūkio subjekto veiklai zonoje;

2) nustato įmokas zonos įmonėms, vadovaudamasi šio įstatymo 12 straipsniu;

3) pagal žemės subnuomos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką zonos įmonių ir zonos valdymo bendrovės sutartyse nustato zonos valdymo bendrovės išnuomotos žemės ir nekilnojamojo turto subnuomojimo zonos įmonėms ir savitarpio paslaugų teikimo sąlygas, išskyrus žemės subnuomos finansines sąlygas ūkio subjektams, pradėjusiems veiklą iki zonos valdymo bendrovės įsteigimo, kuriems, tapus zonos įmonėmis, nustatomos ne blogesnės žemės subnuomos sąlygos negu tos, kurios buvo nustatytos iki zonos teritorijoje esančių žemės sklypų ar jų dalių išnuomojimo zonos valdymo bendrovei;

4) nustato zonos vidaus tvarką;

5) steigia zonoje aptarnavimo įmones;

6) priima sprendimus dėl lėšų kooperavimo ir panaudojimo bendriems zonos infrastruktūros plėtojimo ir aplinkotvarkos reikalams;

7) tvirtina Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai teikiamą zonos valdymo bendrovės ir zonos veiklos ataskaitą;

8) sudaro komisiją ginčams tarp zonoje veikiančių ūkio subjektų nagrinėti;

9) nustato žemės subnuomos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką;

10) suderinusi su Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 15 straipsnyje nurodyta įstaiga, nustato zonos teritorijos dalis laisvosiomis teritorijomis ir nustato šių teritorijų ribas, kaip tai nustatyta Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje;

11) atlieka kitas jai priskirtas funkcijas.

7. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir zonos valdymo bendrovės įstatuose nustatytų funkcijų, zonos valdymo bendrovės vadovas:

1) sudaro zonos valdymo bendrovei išnuomotos žemės ir nekilnojamojo turto subnuomos sutartis su zonos įmonėmis pagal zonos valdymo bendrovės valdybos nustatytas subnuomos sutarčių sąlygas;

2) sudaro savitarpio paslaugų teikimo sutartis su zonos įmonėmis pagal zonos valdymo bendrovės valdybos nustatytas sąlygas;

3) organizuodamas zonos priežiūrą, užtikrina, kad zonoje veikiantys ūkio subjektai laikytųsi zonos statuto, nevykdytų Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatyme nustatytos draudžiamos veiklos, veiktų pagal sutartyje tarp zonos valdymo bendrovės ir zonos įmonės nustatytas sąlygas;

4) užtikrina laisvųjų teritorijų ribų apsaugą ir sudaro sąlygas Lietuvos Respublikos muitinės darbui laisvųjų teritorijų muitinės kontrolės postuose;

5) sudaro sąlygas valstybės institucijoms ir įstaigoms, kitiems viešojo administravimo subjektams vykdyti zonoje jų kompetencijai priskirtas funkcijas;

6) pagal zonos valdymo bendrovės valdybos priimtus sprendimus išduoda Laisvųjų

ekonominių zonų pagrindų įstatyme nurodytus leidimus veiklai zonoje;

7) atlieka kitas jam priskirtas funkcijas.

8. Zonos valdymo bendrovė, jos valdymo organai už savo veiklą atsako Akcinių bendrovių įstatymo, Civilinio kodekso ir kitų įstatymų, reglamentuojančių jų veiklą bei atsakomybę, nustatyta tvarka.

9. Zonos valdymo bendrovės valdymo organų sudarymui, kompetencijai, funkcijoms ir atsakomybei taikomos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nuostatos, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

10 straipsnis. Veiklos vykdymo sąlygos zonoje, esančioje branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos zonoje

1. Jeigu zona ar jos dalis patenka į branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zoną, kurioje ūkio subjektas numato vykdyti veiklą, prieš zonos valdymo bendrovei išduodant leidimą veiklai zonoje, ūkio subjektas turi gauti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 3 dalyje nurodytus pritarimus veiklai.

2. Jeigu zona ar jos dalis patenka į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, įrenginių ir turto apsaugos zoną, kurioje ūkio subjektas numato vykdyti veiklą, prieš zonos valdymo bendrovei išduodant leidimą veiklai zonoje turi būti gauta Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos išvada, kad ūkio subjektas atitinka nacionalinio saugumo interesus.

3. Zonos įmonė turi gauti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 3 dalyje nurodytus pritarimus ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytą išvadą tuo atveju, jeigu zonos dalis, kurioje įmonė veikia, patenka į naujo branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zoną arba nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, įrenginio ir turto apsaugos zoną.

4. Jeigu zona ar jos dalis patenka į branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zoną, kurioje zonos įmonė vykdo veiklą, zonos įmonė privalo laikytis veiklos pobūdžio, apimties, vykdymo vietos, naudojamų technologijų ir kitų veiklos sąlygų, kurios buvo įvertintos išduodant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 3 dalyje nurodytus pritarimus veiklai.

5. Jeigu zona ar jos dalis patenka į branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zoną, kurioje zonos įmonė vykdo veiklą, zonos įmonė privalo sustabdyti veiklą šioje sanitarinės apsaugos zonoje, jeigu licencijos turėtojas, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme, arba Radiacinės saugos centras sustabdo arba atšaukia pritarimą vykdyti šią veiklą dėl atsiradusių Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 4 dalyje nurodytų nepritarimo aplinkybių ir (ar) branduolinės energetikos objekte įvyksta branduolinė ar radiologinė avarija. Zonos įmonė privalo sustabdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje per vieną dieną nuo licencijos turėtojo arba Radiacinės saugos centro pranešimo sustabdyti veiklą gavimo dienos, jeigu pranešime nenustatyta kitaip. Zonos įmonės patirta žala dėl veiklos sustabdymo, kai licencijos turėtojas arba Radiacinės saugos centras sustabdo arba atšaukia pritarimą vykdyti veiklą, neatlyginama, išskyrus atvejus, kai licencijos turėtojas arba Radiacinės saugos centras sustabdė ar atšaukė pritarimą vykdyti veiklą branduolinės energetikos objekte įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai. Tokiu atveju valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, teikiama vadovaujantis Vyriausybės nustatyta tvarka. Už reikalavimo sustabdyti veiklą nevykdymą taikoma teisės aktuose nustatyta atsakomybė.

11 straipsnis. Zonos valdymo bendrovės likvidavimas nelikviduojant zonos ir naujos zonos valdymo bendrovės sudarymas

1. Atsiradus Civiliniame kodekse nustatytam pagrindui likviduoti zonos valdymo bendrovę, naujai zonos valdymo bendrovei įsteigti Vyriausybė priima sprendimą skelbti zonos

steigimo konkursą steigėjų grupei parinkti. Šį zonos steigimo konkursą organizuoja Vyriausybės įgaliota institucija, o naują zonos steigimo konkurso komisiją ir zonos steigimo konkurso nuostatus tvirtina Vyriausybė.

2. Pagrindinės zonos steigimo konkurso sąlygos:

1) zonos veiklos tęstinumas;

2) zonos investicijų pritraukimo ir zonos infrastruktūros pritaikymo etapų, nustatytų zonos veikimo pagrindų sutartyje, laikymasis;

3) galimybė prisiimti ilgalaikius likviduojamos zonos valdymo bendrovės finansinius, ūkinius, teisinius ir kitus įsipareigojimus, susijusius su bendra zonos veikla.

3. Jeigu zonos steigimo konkurso paskelbimo metu zonoje vykdoma ūkinė komercinė veikla, veikia zonos įmonės arba yra sukurta zonos infrastruktūra, zonos steigimo konkurso sąlygoms ir procedūroms taikomi šio įstatymo 7 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių reikalavimai.

4. Likviduojama zonos valdymo bendrovė veikia kaip zonos valdytoja, kol pradeda veikti nauja zonos valdymo bendrovė arba kol likviduojama zonos valdymo bendrovė pasibaigia. Tais atvejais, kai likviduojama zonos valdymo bendrovė pasibaigia anksčiau, negu įsteigiama nauja zonos valdymo bendrovė, zonos valdymą organizuoja Vyriausybės įgaliota institucija, kuri zonos valdymą organizuoja tomis pačiomis sąlygomis, kuriomis jį vykdė likviduojama zonos valdymo bendrovė.

12 straipsnis. Zonos įmonių įmoka bendriems zonos reikalams

1. Zonos valdymo bendrovė, įgyvendindama šio įstatymo jai nustatytas teises, pareigas ir atsakomybę bei vadovaudamasi zonos statutu, turi teisę nustatyti zonos įmonėms įmoką bendriems zonos reikalams.

2. Įmoka zonos įmonėms apskaičiuojama atsižvelgiant į faktines išlaidas, skirtas bendriems zonos reikalams tvarkyti. Įmokų zonos įmonėms apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka nustatoma zonos statute.

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2028 m. liepos 1 d.

2. Vyriausybė iki 2028 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Visagino savivaldybės administracija teisės aktų nustatyta tvarka iki 2027 m. gruodžio 31 d. patvirtina teritorijų planavimo dokumentus, reikalingus šalia Ignalinos atominės elektrinės esančios teritorijos dalies panaudojimui tvarių branduolinių elektrinių projektams įgyvendinti.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas